

Kreivillinen aktiiviloma

JA TAPAHTUI NIINÄ PÄIVINÄ... että kreivi ja kreivitär d'Osmonde lähtivät romanialaisen palvelijansa kanssa Jäämeren rannalta Vadsösta Tornioon. Oltiin matkalla kotiin Pariisiin pitkin Lapin vilkkainta valtaväylää.

Helppo juttu?

Tjaa, miten sen nyt sanoisi. On vuosi 1879, lokakuu, ja kello kuusi illalla.

Jalosukuisen pariskunnan seurueessa on kolme soutajaa ja suomalainen lehtimies. Matkalaiset astuvat veneeseen taitamaan taivalta kohti ensimmäistä määränpäästä viidentoista kilometrin päässä, vuonon toisella puolella.

Olisi varmasti helpompiakin tapoja.

Soutajat ottavat suunnan roihuavasta merkisoihdusta ja pienestä kalastajannöykistä, jossa on yösija tarjolla. Kalastaja on, oi, niin ystävällinen, mutta kreivitär moittii majaa sanoinkuvaamattoman vastenmieliseksi, ja seurue soutaa matkoihinsa.

Seuraavan kerran levähdetään Näätämissä. Edessä on 50 kilometrin vaellus jalan Inarinjärvelle. Selviääkö kreivitär korkokengissään koettelemuksesta? Lehtimies etsii varsikenkiä – tuloksetta. Sen sijaan matkatavaroille saadaan muutama paikallinen kantaja.

Tämä ei kelpaa kreivittärelle, joka on oppinut jo pari tarpeellista suomen sanaa:

Tuoda hevosia! Tuoda hevosia!

Vuorokautta myöhemmin kyläläiset ovat todellakin onnistuneet löytämään kaksi hevosta. Se tulee pariskunnalle kalliiksi.

Nyt on seurue kasvanut kahdella hevosella ja kymmenellä kantajalla, ja lisäksi on laskeuttava varsinaiset matkalaiset. Reitti kulkee koskemattoman metsän läpi ja ylös ja alas jyrkänkanteita. Kreivittärellä on mies kummallakin puolellaan ja kolmas ohjastaa hevosta. Kreivi päivittelee lakkaamatta, kuinka paljon taivalta onkaan jäljellä. Kreivittären öljytakki ja harso repeytyvät rikki oksanhaaroihin.

Lopulta matkalaiset saapuvat metsänvartijan mökille, missä seurueen jalosukuinen osa, mukaan lukien romanialainen palvelija, asettuu heinille porstuaan. Muut, sekä kaksitoista kalastajaa, makaavat vieressä majan ainoassa huoneessa.

Metsänvartija tekee itseään tykö tarjoamalla käyttöön venettä matkalle kohti Ivalojoen suuta.

Perillä tulee kylmä yö. Nuotio sytytetään ja

Kuvitus Markus Majaluoma

havuja käytetään alustana, mikä ilahduttaa kreivittärtä.

Hyvä! Hyvä!

Kreivi ja kreivitär nukkuvat keskellä, lehtimies ja romanialainen reunoilla. Kaikilla neljällä on pistooli vyössä – asiantila, joka herättää hilpeyttä muissa. Mihin tuollaisia välineitä tarvittaisiin näin rauhantahtoissa maassa?

Aamulla kreivi ja kumppanit juovat teetä tavalliseen tapaan. Muut nauttivat kahvia.

Inarijärven selällä joudutaan soutamaan vastatuuleen ja veren maku suussa, myrsky ja sumu alkavat nousta ja näkyvyys on nollassa. Kreivi peittää kreivittären kasvot säästääkseen tämän uhkaavalta nälyltä.

Pelastaakseen henkensä seurue hakee suojaa lähimmästä saaresta, jossa he sitten myös yöpyvät. Pari päivää myöhemmin matkalaiset ovat perillä Ivalojoen suulla ja jatkavat kohti Sodankylää ja Sompion erämaata. Paikallinen lammaskoira kaadetaan eineeksi.

Nyt seurueessa on jo yksitoista kantajaa, saamelainen opas ja kolme hevosta ja edessä lumipyry ja kohoavat tunturit. Pian on muona lopussa, ja kreivi ja kreivitär joutuvat hekin järsimään ruiskorppuja.

Seurueen erottaa Sompiosta jäinen järvenpinta, joka on liian ohut kävelemiseen mutta liian paksu soutuveneelle. Yöllä kreivipariskunta vapisee kauhusta kuullessaan susien ulvovan.

Seuraavana aamuna läheisestä kylästä saadaan vihdoin muonaa, härskiintynyttä kalaa, joka tosin maistuu näissä olosuhteissa melko hyvältä. Järvi kierretään pitkin jäistä suota. Kaikki palelevat, lukuun ottamatta kreivittärtä, joka on suojassa ahkiassa.

Sompiossa kyläläiset loihitivat paikalle kaksitoista poroa ja kolme ajuria. Se tulee kreiville erityisen kalliiksi. Matka on vaarallinen, sillä jää on aivan liian heikkoa. Kreivitär itkee nälkänsä. Uupunut seurue saapuu lopulta Petkulan kylään.

Sodankylässä ylhäinen pariskunta tapaa kauppias Bäckmanin, ensimmäisen ihmisen, jonka kanssa he pystyvät keskustelemaan (sak-saksi). Ajomiehet haluavat lisää rahaa, kreivi maksaa.

Matka jatkuu poroilla, reellä ja hevoskärryillä Rovaniemelle, Kemiin ja lopulta Tornioon, jonne saavutaan 26 vuorokautta myöhemmin.

Kreivitär unelmoi jo Pariisista. 📍

Novelli perustuu Suomen matkailijayhdistyksen vuosikirjassa 1902 julkaistuun artikkeliin.

Magnus Londen on helsinkiläinen toimitaja ja kirjailija. Hän on kirjoittanut matkakirjat Maan ääriin ja Etelään!